

לב: עין משפט
נר מצוה

מדרברי שניהם נלמד צער בעלי חיים דאורייתא. ווא"ת א"כ אמאי עוקריס על המלכים ולא מדרכי האמורי (ע"ד דף י"ג) וי"ל משום דכבוד מלך ונשיא עדיף כמו כל שמחית דנדהא מפני כבודו דאונקלוס (ו) שרף על ר"ג ע' מנה זורי פ"ק דע"ז (ט) ועל דכיון דכתיב את קוסיהם מעקר קל לדחות מפני המלך: **מזי לא עסקינו** דארהבי והבי בשי' משוקיה. ווא"ת מ"מ נדרוש ק"ו מטעניה דלית בה חסרון כ"ס וי"ל כיון דטעינה שיש בה חסרון כ"ס לא היא בשכר דמ"ש מפריקה א"כ אף טעינה דלית בה חסרון כ"ס נמי היא נחנס ופריקה נכתבה לדרוש הו"ד דכ"ס אחרת:

מכלל דת"ק סבר דוקוק לו. המקשה סבור דת"ק נמי ידרוש משאו שהוא יכול לעמוד בו ושינוי יכול לעמוד בו נהי דלון חייב לסקיע בתנא כגון דלית ביה מלות פריקה מ"מ בשכר חייב לסקיע משום זכר בעלי חיים ווא"ת ולרבי יוסי הגלילי דסבר זכר בעלי חיים לאו דאורייתא וליה ליה לקמן דף ג. דטעינה בשכר מ"ש טעינה מפריקה וי"ל דדריש ק"ו מחסרון כ"ס דלכתוב טעינה גירודא דיש טעינה שאין בו חסרון כ"ס וכ"ש פריקה אלא כמז פריקה לאגמורי דטעינה בשכר וכיון דטעינה שאין בה חסרון כ"ס היא היכא דכתיב משוקיה הו"י בשכר דילפי' מטעינה דלית בה חסרון כ"ס והשתא לא נא להוכיח רק דזכר בעלי חיים דאורייתא ולא לקיים שמנח ק"ו יש להוכיח דזכר בעלי חיים דאורייתא דאפשר שק"ו הו"י מחסרון כ"ס כדפרישית לר' יוסי ווא"ת ולמאן זקוק לו מדרכי וי"ל דכל הסוגיא מוכתה דלי זכר בעלי חיים לאו דאורייתא אינו חייב לסקיע אפי' בשכר כדלמינן נסמון וכי ליתיה למריה בהדיה ליעבד גביה בשכר בעלי חיים דאורייתא אלא אי פיליז טעינה וכן נהר הכי דקאמר ולי אמרת לאו דאורייתא אמאי מטפל ביה ולישני ביה ולישני מדרכי: **ואי** דאורייתא אמאי מטפל ביה. ווא"ת והלא כפרי דורש שונאך אפילו שונא עובד כוכבים וי"ל דאסמכתא בעלמא היא דבערבי פסחים (פסחים דף ק"ג: ושם) מוקי בשונא ישראל:

ק"ס א מ"י פ"ג ה"ה
ר"ה ושמיה נפס
ה"י א סגמ עין ס"א
טושיע ח"ת י"י רעב
טפ"ד א:
קפ"א ב ג מ"י ס"ה
ט"ט ועין נכ"מ
טושיע ט ספ"ד ט:
קפ"ב ד מ"י ט סושיע
ט"ט ספ"ד ה:
קפ"ג ה מ"י ס"ה י
ועין נכ"מ טושיע:
קפ"ד ו מ"י ס"ה ט
ועין נכ"מ טושיע
קפ"ה ז מ"י ט סושיע
ט"ט ספ"ד ה:
קפ"ו ח מ"י ס"ה י
טושיע ט ספ"ד י:
קפ"ז ט מ"י ס"ה י
טושיע ט ספ"ד
י"א:

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

מדרכי שניהם. מדקאמר תרתייהו פריקה עדיפא: **ואפילו ר"ש** לא קאמר. דלאטרין למכתב פריקה: **אלא משום דלא מסיימי קראי**. לטעינה: **לאו משום זכר בעלי חיים**. והכי יליף מה טעינה דליכא זכר בעלי חיים חייב פריקה דליכא זכר בעלי חיים לא כ"ש: **מי לא עסקינו**. וזכי אין המקרא מדבר אף ביהולך לנסויה דלדכי זעיל משוקיה: **דטע**. דלרנן דפליגי עליה דר"ש ולר"ש זכר בעלי חיים דאורייתא: **מכלל דת"ק דרבי יוסי הגלילי רבנן** ור"ש: **זקוק לו**. ואמאי זקוק לו אי משום מלות עובד מעובד הא כתיב משאו הראוי לו אלא משום זכר בעלי חיים: **לא דרשינן משאו**. למשא הראוי לו למשאו כל משא שעליו משמע: **ודטע**. דהכי הוא כדדמינא לך דזכר בעלי חיים לאו דאורייתא: **עבדי גביה**. משום זכר בעלי חיים ועל כרחו יכול זכר: **לימא מסייע ליה**. לרנא דלמך לעיל זכר בעלי חיים דאורייתא:

מסורת הש"ס
(6) [שבת קמ"ה: (ב) וי"ל
אלא לא מ"י]. (3) [שבת
קמ"ד: (ד) ומוספתא פ"ו,
(ה) פסחים ק"ג: ומוספתא
ס"א, (ו) וי"ל דמתנתא,
(ז) [שמות כג,

הגהות אור השלם
1 כי תראה חסור שנאך
רבין תחת משאו וחרלת
מעובד לו עובד תעוב
שמות כג ה
עמו:

הגהות הב"ח
(6) נ"ב פטור נלמד
דלמא פ"ג ו' אומ' ו'
נמחק: (3) ר"י ד"ה י' א'
אמת בשלמא לא:
(3) ת"י ד"ה מדבר וכו'
דאונקלוס הגר ספ"ד:

הגהות הנ"א
[א] ת"י ד"ה ל"ה וי"ל
כ"י ר"ל דל"ה להקדים
כלל מ"מ חייב כמ"ש:

מוסף רש"י
צער בעלי חיים
דאורייתא. שנאמר עובד
תעוב פטו וליכא מלון
דדריש טעמא דקרא משום
זכר בעלי חיים (שבת פכ"ו).

אין בה חסרון כ"ס מי לא עסקינו דאדהכי והכי בטיל משוקיה אי נמי אתו גנבי ושקלי כל מה דאיכא בהדיה תדע דצער בעלי חיים דאורייתא דקתני סיפא ר' יוסי הגלילי אומר אם היה עליו יתר [על] משאו אין זקוק לו שנאמר וחתת משאו משאו שיכול לעמוד בו לאו מכלל דת"ק סבר זקוק לו מאי טעמא לאו משום דצער בעלי חיים דאורייתא דלמא תחת משאו פליגי דרבי יוסי סבר דרשינן תחת משאו משאו שיכול לעמוד בו ורבנן סברי לא דרשינן תחת משאו תדע דצער בעלי חיים לאו דאורייתא דקתני רישא הלך וישב לו ואמר לו הואיל ועליך מצוה לפרוק פרוק פטור שנאמר עמו ואי סלקא דעתך צער בעלי חיים דאורייתא מה לי איתיה למריה בהדיה ומה לי כי ליתיה למריה בהדיה לעולם צער בעלי חיים דאורייתא מי סברת פטור לגמרי (6) ודלמא פטור בחנם וחייב בשכר וה"ק רחמנא כי איתיה למריה בהדיה עבד גביה בחנם וכי ליתיה למריה בהדיה עבד גביה בשכר ולעולם צער בעלי חיים דאורייתא (סימ"ן בהמ"ת בהמ"ת אוה"ב שונ"א רבצ"ן) לימא מסייע ליה בהמת עובד כוכבים מטפל בה כבהמת ישראל אי אמרת בשלמא צער בעלי חיים דאורייתא משום הכי מטפל בה כבהמת ישראל אלא אי אמרת צער בעלי חיים לאו דאורייתא אמאי מטפל בה כבהמת ישראל אם היתה טעינה יין אסור אין זקוק לה אי אמרת בשלמא לאו דאורייתא משום הכי אין זקוק לה אלא אי אמרת דאורייתא אמאי אין זקוק לה ה"ק ולהטעינה יין אסור אין זקוק לה תא שמע כהמת עובד כוכבים ומשאו ישראל וחדלת ואי אמרת צער בעלי חיים דאורייתא התם בטעינה אי הכי אימא סיפא כהמת ישראל ומשאו עובד כוכבים עובד תעוב ואי בטעינה אמאי עובד תעוב משום צערא דישאל אי הכי אפילו רישא נמי רישא ובהמת עובד כוכבים סיפא בחמור ישראל מאי פסקת סתמא דמלתא איניש בתר חמריה אויל והא וחדלת ועובד תעוב בפריקה הוא דכתיבי (א"ל הא מני רבי יוסי הגלילי היא דאמר צער בעלי חיים לאו דאורייתא ת"ש ד"ה אוהב לפרוק ושונא למעון מצוה בשונא כדי לכוף את יצרו ואי סלקא דעתך צער בעלי חיים דאורייתא הא עדיף ליה אפ"ה כדי לכוף את יצרו עדיף ת"ש (6) שונא שאמרו שונא ישראל ולא שונא עובד כוכבים אי אמרת צער בעלי חיים דאורייתא מה לי שונא ישראל ומה לי שונא עובד כוכבים מי סברת אשונא דקרא קאי אשונא ודמתניתין קאי תא שמע רובין

בעלי חיים לאו דאורייתא אמאי מטפל בה כבהמת ישראל התם משום איבה הכי נמי מסתברא דקתני אם היתה טעינה יין אסור אין זקוק לה אי אמרת בשלמא לאו דאורייתא משום הכי אין זקוק לה אלא אי אמרת דאורייתא אמאי אין זקוק לה ה"ק ולהטעינה יין אסור אין זקוק לה תא שמע כהמת עובד כוכבים ומשאו ישראל וחדלת ואי אמרת צער בעלי חיים דאורייתא התם בטעינה אי הכי אימא סיפא כהמת ישראל ומשאו עובד כוכבים עובד תעוב ואי בטעינה אמאי עובד תעוב משום צערא דישאל אי הכי אפילו רישא נמי רישא ובהמת עובד כוכבים סיפא בחמור ישראל מאי פסקת סתמא דמלתא איניש בתר חמריה אויל והא וחדלת ועובד תעוב בפריקה הוא דכתיבי (א"ל הא מני רבי יוסי הגלילי היא דאמר צער בעלי חיים לאו דאורייתא ת"ש ד"ה אוהב לפרוק ושונא למעון מצוה בשונא כדי לכוף את יצרו ואי סלקא דעתך צער בעלי חיים דאורייתא הא עדיף ליה אפ"ה כדי לכוף את יצרו עדיף ת"ש (6) שונא שאמרו שונא ישראל ולא שונא עובד כוכבים אי אמרת צער בעלי חיים דאורייתא מה לי שונא ישראל ומה לי שונא עובד כוכבים מי סברת אשונא דקרא קאי אשונא ודמתניתין קאי תא שמע רובין

לבוף יצרו. ווא"ת כיון דבערבי פסחים (שם) מוקי לה נישאל שמונת לשאלות כגון שראה בו דבר ערוה מה שייך בו לבוף יצרו וי"ל [א] דלא מייירי בשונא דקרא: **מה** י' שונא עובד כוכבים. ה"מ לשניי ישראל בחנם ולעובד כוכבים בשכר: **מה**